

سبست جنایی تقصینی ایران در قبال جرایم خشونت بار

مؤلف: محمد علی خزیره

سرشناسه: خزیمه، محمدعلی، ۱۳۴۶-

عنوان قرارداد: ایران، قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور: سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار/مؤلف محمدعلی خزیمه.

مشخصات نشر: تهران: اندیشگان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۵۰ ص.

شابک: 978-600-8300-07-6

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جرائم خشونت آمیز -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: حقوق جزا -- ایران

موضوع: جرائم خشونت آمیز -- ایران

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ خ ۹ الف / HV۶۶۶۵

رده بندی دیویی: ۳۶۴/۱۶۱ ۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۴۸۰۱۱

انتشارات اندیشگان - حمایت مالی کانون همیاری نور آفرینش

سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار

محمدعلی خزیمه

ناظر فنی

ثریا کریمی

صفحه آرا

مریم سلیمی

نوبت چاپ: اول زمستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۵۰

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وبسایت www.hamyaripub.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۱

فصل اول

مفاهیم سیاست جنایی

مفهوم سیاست جنایی ۱۵

مفهوم لغوی سیاست جنایی ۱۶

مفهوم اصطلاحی سیاست جنایی ۱۷

پیشینه‌ی تاریخی سیاست جنایی ۱۷

تحولات در مفهوم سیاست جنایی ۱۹

معنای مضیق ۲۱

معنای موسع ۲۱

اقسام سیاست جنایی ۲۱

سیاست جنایی تقنینی ۲۲

سیاست جنایی قضایی ۲۲

سیاست جنایی مشارکتی ۲۳

ارتباط سیاست جنایی با سیاست کیفری ۲۴

سیاست جنایی اسلام ۲۶

۲۶	در تبیین سیاست جنایی اسلام.....
۳۰	اهداف سیاست جنایی اسلام.....
۳۱	خشونت.....
۳۱	در تبیین مفهوم خشونت.....
۳۷	اصل عدم تعدی.....
۴۰	خشونت مشروع و نامشروع.....
۴۲	خشونت ناشی از عدم رعایت اصول حقوق کیفری ماهوی.....
۴۴	مرحله جرم‌انگاری.....
۴۵	زیاده‌روی در جرم‌انگاری.....
۴۶	وضع عناوین مجرمانه همه‌گیر.....
۴۸	مرحله تعیین و آشکارسازی کیفری.....
۵۰	خشونت ناشی از عدم رعایت اصول حقوق کیفری شکلی.....
۵۵	در تبیین مفهوم جرائم خرد.....
۵۵	تعریف جرائم خرد.....
۵۷	ملاک تعیین جرائم خرد.....
۶۳	سیاست جنایی سخت‌گیرانه (تساهل صفر) در قبال جرائم خشونت بار.....
۶۵	مفهوم سیاست جنایی سخت‌گیرانه (تساهل صفر).....
۶۶	مبانی و خاستگاه تسامح صفر.....

فصل دوم

سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار قبل از انقلاب

۷۱	احصاء جرائم خشونت بار در قوانین قبل از انقلاب اسلامی ایران.....
۷۱	جرائم خشونت بار در قانون مجازات عمومی.....
۷۱	جرائم خرد خشونت بار علیه اشخاص.....
۷۶	جرائم خشونت بار علیه اموال.....
۷۸	جرائم خرد خشونت بار در سایر قوانین.....
۷۸	قانون مربوط به تشدید مجازات سرقت مسلحانه مصوب ۵ دی ماه ۱۳۳۸.....
	قانون راجع به مجازات حمل چاقو و انواع سلاح سرد و اخلاف در نظم و امنیت و آسایش عمومی

مصوب ۲۸ خرداد ماه ۱۳۳۶ ۷۹

بررسی سیاست جنایی تقنینی اتخاذی ۸۰

فصل سوم

سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار بعد از انقلاب

جرائم خرد خشونت بار در قانون مجازات اسلامی ۸۹

جرائم خرد خشونت بار علیه اشخاص ۸۹

جرائم خرد خشونت بار علیه اموال ۹۴

سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار ۹۷

قانون راجع به مجازات اسلامی ۱۳۶۱ ۹۷

بررسی طبقه بندی جرائم خشونت بار در قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۰ و قانون مجازات اسلامی

مصوب ۱۳۹۲ ۹۸

احصاء جرائم کلان ۱۰۱

جرائم علیه اشخاص ۱۰۱

تمامیت جسمانی ۱۰۱

جرائم خشونت بار علیه اموال ۱۰۳

جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی ۱۰۳

بررسی انواع سیاست جنایی تقنینی اتخاذی ایران در قبال جرائم خشونت بار در قوانین پس از انقلاب

..... ۱۰۳

بررسی سیاست جنایی سخت گیرانه در قبال جرائم خشونت بار در نظام حقوقی ایران ۱۰۴

قوانین ماهوی ۱۰۴

قانون نویسی سخت گیرانه ۱۰۴

تعیین مجازات های سنگین ۱۰۶

قوانین شکلی ۱۰۷

عدم اغماض در مرحله تعقیب ۱۰۷

نقض حقوق دفاعی متهم ۱۰۸

تعطیل مجازات ۱۰۸

بازداشت موقت ۱۱۰

۱۱۲	بازداشت موقت اجباری
۱۱۴	سیاست جنایی تقنینی عوام گرا
۱۱۵	در تبیین مفهوم سیاست جنایی عوام گرا
۱۱۶	بررسی ویژگی های سیاست جنایی تقنینی عوام گرا در نظام حقوقی ایران
۱۱۶	سیاست گذاری مبتنی بر مداخله مستقیم مردم
۱۲۰	غلبه جنبه احساسی بر تحلیل های حقوقی
۱۲۴	استفاده ابزار گرایانه از مطالبات مردم
۱۲۷	فرافکنی و پذیرش علل ناکارآمدی سیاست های اتخاذی
۱۳۳	نتیجه گیری
۱۳۹	فهرست منابع و مآخذ
۱۴۵	پیوست ها

مقدمه

نخستین امری که از اصطلاح جرائم خشونت بار به ذهن متبادر می‌گردد، جرایمی چون ضرب و جرح، منازعه و قتل عمد است. اما این قسم از جرائم طیف وسیع تری را به خود اختصاص می‌دهد. بسته به تعریفی که از خشونت ارائه می‌گردد می‌توان جرائم علیه شخصیت معنوی افراد همچون قذف و بهیچر... نیز در زمره جرائم خشونت آمیز تلقی گردد. گستره جرائم خشونت آمیز تا حدی است که برخی از جرائم علیه اموال همچون سرقت مسلحانه، برخی از جرائم علیه امنیت و آسایش عموم همچون محاربه و یا تهدید به بمب گذاری و برخی از جرائم مستوجب حد همچون تجاوز به عفت از جمله نمونه‌های بارز جرائم خشونت بار تلقی می‌گردد. شدت آثار جسمانی و روانی که جسم خشونت بار برمجنی علیه و همچنین سایر افراد جامعه بر جای می‌گذارد ضرورت تدوین قوانین و مقررات ویژه‌ای را در این خصوص اقتضاء می‌کند. در کشورهای غربی نیز چنین ضرورتی از دهه‌ها پیش احساس شده بود و برای مقابله با جرائم خشونت باز راهکارهای تقنینی مختلفی پیش‌بینی شده بود. از پیشنهادات بکار یا و بنتام مبتنی بر شدت و سرعت در قوانین و مجازات‌ها گرفته تا تدابیر امنیتی و دینی مکاتب تحقیقی و یا تدابیر اصلاح گرایانه و مبتنی بر اصول و موازین حقوق بشر مارک آنسل. اما در سال‌های اخیر در برخی از کشورها، در قبال جرائم خشونت بار سیاست‌های مختلفی اتخاذ شده است که مهم‌ترین آن سیاست تساهل صفر و همچنین سیاست‌های عوام گرایانه است. با توضیحاتی که ارائه شد این پرسش‌ها مطرح می‌گردد که به طور کلی منظور از جرائم خشونت آمیز چیست و این قسم از جرائم چگونه قابل طبقه بندی هستند. اما آنچه در کتاب حاضر در

پی پاسخ به آن هستیم بررسی این موضوع است که سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار چیست و مقنن ایران از چه سیاست‌هایی برای مقابله با جرائم خشونت بار استفاده نموده است.

در نگارش کتاب حاضر تلاش می‌شود تا با روش توصیفی و تحلیلی سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال جرائم خشونت بار مورد بررسی قرار گیرد. تحلیل سیاست جنایی ایران در این خصوص از این حائز اهمیت است که در سال‌های اخیر برخی از انواع جرائم خشونت بار به شدت فزاینده شده و جامعه ایران را متأثر کرده است. قتل برخی از شخصیت‌های ورزشی و به خصوص وقوع چند فقره اسیدپاشی لزوم و ضرورت برخورد با این قسم از جرائم را در قالب طرحی منسجم و منظم مطرح کرده است.